

¹⁰Elindult Jákób Beérsebából, és Hárán felé tartott. ¹¹Egy olyan helyre ért, ahol eltölthette az éjszakát, mikor a nap lement. Fogott egyet az ott levő kövek közül, azt a feje alá tette, és lefeküdt azon a helyen. ¹²És álmot látott: Egy létra volt a földre állítva, amelynek teteje az égig ért, és Isten angyalai jártak azon fel és le. ¹³Odafönt pedig az ÚR állt, és ezt mondta: Én vagyok az ÚR, atyádnak, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene! Ezt a földet, amelyen fekszel, neked adom és a te utódaidnak. ¹⁴Annynnyi utódod lesz, mint a föld pora, terjeszkedni fogsz nyugatra és keletre, északra és délre, és áldást nyer általad, meg utódod által a föld minden nemzetsége. ¹⁵Mert én veled vagyok, megőrizlek téged, akárhova mégy, és visszahozlak erre a földre. Bizony, nem hagyok el, amíg nem teljesítem, amit megígértem neked. ¹⁶Amikor Jákób fölébredt álmából, ezt mondta: Bizonyára az ÚR van ezen a helyen, és én nem tudtam! ¹⁷Félelem fogta el, és így szólt: Milyen félelmes ez a hely! Nem más ez, mint Isten háza és a menny kapuja. ¹⁸Reggel fölkelte Jákób, fogta azt a követ, amely a feje alá volt, fölállította szent oszlopként, és olajat öntött a tetejére. ¹⁹Azután elnevezte azt a helyet Bételnek, azelőtt Lúsz volt annak a városnak a neve. ²⁰És ilyen fogadalmat tett Jákób: Ha velem lesz Isten, és megőriz ezen az úton, amelyen most járok, ha ad nekem ételül kenyeret és öltözetül ruhát, ²¹és békességben térek vissza apám házába, akkor az ÚR lesz az én Istenem. ²²Ez a kő pedig, amelyet szent oszlopként állítottam föl, Isten háza lesz, és bármit adsz nekem, a tizedét neked adom.

Kedves Testvéreim!

A héten a fényképezőgépeinkről átmásoltam a nyári fényképeket a számítógépre. A fényképek pedig felelevenítették a nyári emlékeket. Mi minden történt velünk? Többször indultunk útnak. Több utunk is vezetett kórházakba kisebb/nagyobb beavatkozások miatt. Az orrandula műtétől a kéztörésem át a szemölcseltávolításig – csak, hogy mindhárom gyerek nyári kórházás „kalandját” megemlítsen. De azért – Istennek hála – a legtöbb utunkra örömmel indultunk, mert tudtuk azt, hogy jó dolgok várnak ránk például a nyaralás alatt. Idén egy hosszabb útra is vállalkoztunk, a kocsit tele is raktuk mindennel, amit szükségesnek gondoltunk a nyaraláshoz, így jól felkészülve vágtunk bele a kalandokba. De a nyaraláson belül is volt, hogy útnak indultunk, Danival például megmáztunk egy nagy hegyet, máskor pedig átúsztunk egy lakatlan szigetre.

Ezekre a jó utakra szívesebben emlékezünk talán, mint a kórházás „élményekre”.

Az elmúlt héten sokféle utat kellett megtennem. Volt, amelyekre örömmel indultam, és volt több olyan is, amelyekre el kellett mennem. De az itt ülők közül többekkel is találkoztunk a héten, akik egy olyan útra indultak, amelyet talán szívesen elhagytak volna, hiszen két testvérünket kísértük utolsó útjára itt az urnatemetőben, másik két család hozzátartozója halálhírével indult útnak a lelkeszi hivatal felé. Ezek az utazások fájdalmasak, szomorúak.

És vannak olyan utak, amelyekre saját hibánkból kényszerülünk. Azért, mert elmulasztottunk valamit, vagy épp ellenkezőleg, mert olyan dolgot tettünk, aminek a következménye, hogy útra kell kelniük.

A Biblia emberei, ha jól megfigyeljük, folyamatosan úton vannak, és sok esetben éppen a saját hibájukból. Ádám és Éva kifelé a paradicsomból, mert ettek arról a fáról. A múlt héten néztük meg Kain és Ábel történetét, ahol Kain szintén útra kell, hogy keljen, hiszen megölte testvérét, emiatt büntetése ez: *Bujdosó és kóborló leszel a földön.*

Aztán ott a zsidó nép, akinek 40 éves pusztai vándorlása is büntetés.

Mai alapigénk így kezdődött:

¹⁰Elindult Jákób Beérsebából, és Hárán felé tartott.

Ha nem ismerjük az előzményeket, ha csupán itt kezdjük ennek a történetnek az olvasását, akkor sok részletet nem látunk meg abból, amit ez a történet számunkra is üzenetként hordoz. Mert itt nem egy nyaralásról, nem is egy kényszerűségből – akár a hozzátartozó elvesztése miatt – megtett utazásra indul Jákób.

Először is érdemes tisztázni, hogy ki is volt ez a Jákób. És akkor itt is kezdjük egy utazással, bár ez az utazás a kivételek közé tartozik, hiszen nem azért indul, mert valaki rosszat tett. Ábrahámot egy mezopotámiai embert egyszer megszólított az Isten: *Menj el földedről, rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked!*²Nagy néppé teszek, és megáldalak, naggyá teszem nevedet, és áldás leszel.³Megáldom a téged áldókat, s megátkozom a téged gyalázókat. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.

Épp a héten vettük ezt a történetet a harmadikosokkal, ahol felmerült, hogy miért indult el Ábrahám erre az utazásra, ahol még azt sem tudta hová meg, sőt még telefon és navigáció sem volt nála. A választ a harmadikosok adták meg: bízott Istenben. Ennyire egyszerű. Bízott abban, hogy amit Isten mond, az úgy

lesz. Ez úgy elgondolkodtatott – tényleg ennyire egyszerű lenne? Rábízni magunkat az Istenre, aki vezet, megáld, utat mutat.

De térjünk vissza Jákóbra. Ábrahámnak az ígéri Isten, hogy nagy néppé teszi, ehhez képest csak nagy nehezen lett egy fia, Izsák. Izsáknál már jobb volt a helyzet, neki kettő született, mégpedig ikrek Ézsau és Jákób, épp ebben a sorrendben. Bár ikrek voltak, mégsem hasonlítottak egymásra sem külsőleg, sem belsőleg. A kisebbik, Jákób – már a nevében is hordozta belső tulajdonságát. Jákób azt jelenti csaló. Már a születésüknél csalt, mert Ézsau lábát fogva jött a világra. Később ez a család egyre rafináltabb lett. Először az elsőszülöttségi jogot csalta ki testvérétől egy tál lencséért, majd vak, öreg apját Izsákot is átverve kicsalta az elsőszülöttségi áldást.

Ezt az intézményt ma már nem ismerjük, de a lényege azt volt, hogy apjuk halála után a legidősebb fiúgyermek – aki az apa áldását megkapta – lett a családfő. Neki dupla örökség járt, ráadásul ő irányította a család anyagi életét, ő döntött a testvérei felől, neki volt joga az áldozatokat bemutatni. Tehát olyan előjogokat kapott az áldással, ami uralkodóvá tette őt a családon belül. Leginkább a keresztapa filmekből lehet ismerős ennek a jelentése és jelentősége, talán annyi különbséggel, hogy itt az Isten áldása is tovább szállt – az az Ábrahámnak tett ígéret, hogy nagy nép atyja lesz – ez Jákóbra szállt.

Tették, hazugságának súlya Jákóbot akkor érte utol, amikor szembesült bátyja haragjával, és mindent hátrahagyva menekülnie kellett.

Jákób tehát nem egy nyaralásra indul, hanem mindent otthagya menekül. Menekül Ézsau elől, menekül tettének következménye elől, talán menekül Isten elől is, mint amikor Ádám és Éva elbújnak, mert tudják, hogy rosszat tettek.

¹¹*Egy olyan helyre ért, ahol eltölthette az éjszakát, mikor a nap lement. Fogott egyet az ott levő kövek közül, azt a feje alá tette, és lefeküdt azon a helyen.* – olvassuk alapigénkben. A kő váncos, jelzi, hogy Jákób hogyan menekült. Nem úgy, hogy berakodta a kocsiba mindazt, amire szüksége lehet. Nincs hova fejét lehajtania, nincs párnája, nincs ágya, nincs sátra sem. A bűn következménye ez, a minden az enyém érzéséből, egyszerre csak a földön fekvéssel találja magát. Összegörnyedve, mint egy halott fekszik ott Jákób, és ekkor következik a nem várt fordulat.

¹²*És álmodott: Isten egy álomban üzen neki. Mi az üzenet? Először is nézzük meg mit látott: Egy létra volt a földre állítva, amelynek teteje az égig ért.* Ahogyan említettem Ábrahám Mezopotámiából származott. Ott a szent helyeken kőlépcsős templomok álltak, amelyeket a „mennye kapuja” elnevezéssel illettek. Ott lehetett találkozni az Istennel. Jákób létrája, ilyen kőlétra, kőlépcső lehetett, legalábbis a héber szó inkább ezt jelöli, mint a mai értelemben vett létrát. A legújabb fordításban egyébként már lépcsőt is írnak. Ez a lépcső, a mennyország bejárata, amit az is igazol, hogy: *Isten angyalai jártak azon fel és le.* ¹³*Odafönt pedig az ÚR állt.*

Jákób az élete mélypontján, amikor minden összeomlott, amikor lelepleződött, amikor úgy fekszik a földön, mint egy halott, akinek senkije és semmije nincs, ebben az állapotában megnyílik számára az ég. És kiderül az is, hogy Isten még ebben az állapotában is ott volt vele. Az angyalok tőle mennek fel az Istenhez, és onnan hozzák a szükséges útmutatást. Ott van vele az Úr, bár ő ezt valószínűleg nem így látta, az sem biztos, hogy egyáltalán gondolt rá.

Életed mélypontjain, ott van veled az Isten. Nem hagy el. Nem hagy el akkor sem, amikor minden összeomlik, nem hagy el akkor sem ha „elhagynak emberek”.

Jákób ebben a mélységben megtapasztalja az Úr jelenlétét, de ennél még többet is kap, sokkal többet: *ÚR állt, és ezt mondta: Én vagyok az ÚR, atyádnak, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene! Ezt a földet, amelyen fekszel, neked adom és a te utódaidnak.* ¹⁴*Annynnyi utódod lesz, mint a föld pora, terjeszkedni fogsz nyugatra és keletre, északra és délre, és áldást nyer általad, meg utódod által a föld minden nemzetsége.* ¹⁵*Mert én veled vagyok, megőrizlek téged, akárhova mégy, és visszahozlak erre a földre. Bizony, nem hagylak el, amíg nem teljesítem, amit megígértem neked.*

Isten megismétli azt az ígéretet, amit Ábrahámnak adott. Egy új kezdetet, egy új utat ad Jákób elé. És itt válik a mi számunkra is nagyon aktuálissá, és Életet jelentővé ez a történet. Mert nem más ez, mint előképe annak az új útnak, az új kezdetnek, amelyet Jézus készített el a te számodra.

Először is: ahogyan Jákób ráébredt bűnösségére és menekülni kezdett, úgy kell nekünk is ráeszmélnünk saját bűnösségünkre. Jákóbnak sem ment magától, biztonságba érezte magát, de aztán menekülnie kellett, az, hogy nem maradt senkije és semmije rádöbbentette tettének súlyára. Vajon észrevesszük-e a körülményeink alakulásában, észrevesszük-e a hétköznapi történéseiben az Isten figyelmeztetését? Nem akarjuk-e magunk előtt is igazolni magunkat? Isten nem büntet, csak figyelmeztet, a figyelmeztetés súlya a mi makacsságunktól is függ. Vajon tudunk-e mi is leborulni az Isten elé? Jákób ugyan nem tudatosan tette,

de mi már tanulhatunk az ő történetéből, és odaborulhatunk elé elmondva: Uram, semmim sincs, amit én tudnék hozni neked, azok csak a bűneim, amelyekkel becsaptalak téged, a másik embert, saját magamat. Bocsáss meg, vedd el tőlem ezt, és indíts el engem az új úton.

Bűneink terhével Isten elé roskadni, ezt fejezi ki az evangélikus úrvacsorában amikor az oltár előtt térdre borulunk, vágyva az új után. Az után az új után, amit Jézus kínál fel. János evangéliuma elején ezt olvassuk, Jézus ezt mondja: *meglátjátok a megnyílt eget és az Isten angyalait, amint felszállnak, és leszállnak az Emberfiára.*

Ugyanaz a gondolat, mint mai történetünkben. Aki le tudja tenni az életét, a bűneit Isten előtt, az meglátja a menny kapuját, és meglátja azt a Jézust, aki egyedül képes arra is, hogy azon a lépcsőn felmenjen, és magával vigyen minket.

Jákób élete ez után az álom után megváltozik. ²⁰*És ilyen fogadalmat tett Jákób: Ha velem lesz Isten, és megőriz ezen az úton, amelyen most járok, ha ad nekem ételül kenyeret és öltözetül ruhát, ²¹és békességben térek vissza apám házába, akkor az ÚR lesz az én Istenem.*

Látjuk, eddig minden kellett neki, most már csak a legalapvetőbbeket kéri: kenyeret és ruhát, és békességet. Találkozni az Istennel ezt jelenti, hogy megelégszem azzal amit ő ad nekem, már nem én akarom irányítani az életemet, hanem átadom az irányítást neki.

Nagyon nehéz feladat ez. Jákób számára is nagyon nehéz volt. Neki ezért nagy mélységeket kellett megjárnia, melyeket nekünk is meg kell. Viszont nekünk van már segítőnk, az a Jézus Krisztus, aki megjárta még a halál mélységét is, hogy aztán megmutassa, vele az utunk a mennybe vezet.

Készülsz-e erre az utazásra? Pakolj ki, tegyél ki mindent, amiről azt gondolod, hogy szükséges, és nyújtsd felé a kezed. Ráadásul már nem kell egyedül sem lenned, ahogy Jákóbnak, mert Isten a Szentlélek által közösséget teremt, így egymás kezét megfogva indulhatunk tovább.